

SVOBODNA SLOVENIJA

ANO XXXIII (27).

No. (Štev.) 42

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

17. oktobra 1974

Naš 29. oktober

Letos mineva 56 let, ko smo ga prvič praznovali. To je bil trenutek, ko se je stoletna avstrijska monarhija kot od starosti trhla zgradba zrušila in na njenih razvalinah se je pričel nova doba za vseh enajstero narodnosti, ki so kot pisan mozaik sestavljali avstro-ogrsko državo, ki so ji vladali Habsburžani.

Do tega dne 29. oktober Slovincem ni pomenil nič. Bil je eden tolkih brezbarvnih dni, ki jih je slovenski narod preživetaril v habsburški monarhiji, kot eden najneznačajših, povsod preziran in zapostavljen, razdeljen na peto upravnih enot „kronovin“. V štirih od teh smo bili manjšina, kjer so nam številčno močnejši sosede dali na vsak korak vedeti, da so oni gospodarji, mi pa brezpomembna raja, ki nima pravice niti do svojega imena. Na Koroskem in štajerskem so nas psovali z „viđišarji“, Lah na svoji meji s „ščavi“. Zdi se mi, da morda kdo izmed nas niti ne ve, da do prvega našega 29. oktobra Slovenci nismo imeli ne univerze ne nobene državne slovenske srednje šole. Veliki vladika Jeglič je po neverjetnih težavah priboril dovoljenje, da je smel zgraditi prvo slovensko srednjo šolo, ki pa jo je moral s prispevki svojih vernikov sam vzdrževati.

Slovenski narod ni hotel umreti. Boril se je sam za svoj obstoj in se reševal na prosvetnem, gospodarskem in političnem polju. Narodna, kulturna in politična zavest našega naroda je dosegla tako višino, da so v odločilnem trenutku tako oni, ki so narod vodili, kakor oni, ki so jim dajali zaupanje in oporo prišli do sklepa, da je dozorel čas, ko moramo v družini narodov zavzeti mesto, ki nam gre. To je bila želja slehernega Slovence, čeprav je bilo mnogo nepotrebnih trenj in razpravljanj glede oblike, kako naj se predstavi svetu ne več zahteva po narodni svobodi, ampak samostojna slovenska država kot dejstvo, s katerim mora odslej zgodovina računati.

Majniška deklaracija je bila naša zahteva po samostojnosti, 29. oktober pa ugotovitev dejstva, da smo zahtevo dosegli.

Ni tu mesto, da bi pisali o razvoju naše politične zgodovine, ki ima svoj začetek v 29. oktobru. Važno je to, da smo takrat proglasili suvereno slovensko državo. Takrat je prvič zapopolnala v prestolnici Slovenije slovenska zastava kot znak suverene države, ki mu gre mesto med številno družino narodov, med katerimi jih je danes cela vrsta številčno manjših kot smo mi in kulturno daleč, daleč za nami.

Druga še resnejša nevarnost kakor je bila habsburška, je nastala za nas tekom druge svetovne vojne. Zopet je bil narod razdeljen v plen našim narodnim sovražnikom in to v taki obliki, da se je takoj začel izvajati pekleniški načrt za iztrebitev našega naroda s površja zemlje. Povelje nemškega trinoga: „Machen Sie mir diens Land wieder deutsch“, se je začelo izvajati na mah: izgon vse inteligence, uničenje slovenskih knjižnih zgradov, nasilno preseljevanje Slovencev v nemške dežele in naseljevanje slovenskih pokrajin z nemškimi naseljenci. Po zrušenju Italije se je nemški načrt razširil na dežele okrog Jadranskega morja, tako da bi nemštvo dogradilo svoj most do Adrije in tako uresničilo stoletja stare sanje velenemškega šovinizma.

V dneh, ko je vse kazalo, da bo Nemčija, če kje, tu imela svoj politični uspeh, se je iz do smrti ranjenega slovenskega telesa zopet izvil krik po naši svobodi. Nad 300 najvidnejših slovenskih ljudi vseh slojev in prepričan, razen komunistov, je dalo svoje podpise na listino, ki nosi datum 29. oktobra 1944, v kateri zopet ponovi isto, kar je bilo doseženo na slovesnosti onega prvega 29. oktobra 1918. leta: Ko smo pozdravili rojstvo suverene slovenske države. Slovesna zunanja ponovitev te druge izjave je bila proglasitev naše države na

EVHARISTIČNI KONGRES V SALTI

„SPRAVA V KRISTUSU“

Pred dobrim letom in pol, so člani argentinske škofovske konference sklenili, da naj bo za 40-letnico mednarodnega Evharističnega kongresa, ki je bil leta 1934 v Buenos Airesu, posebna slavnost in sicer v obliki Narodnega evharističnega kongresa. Odločitev tedaj ni bila lahka, kajti Argentina se je nahajala, in se še nahaja, v prehodni dobi, ko kljub navidezni politični stabilnosti grozijo demokratičnim ustanovam udarci ekstremizmov, medtem ko gospodarstvo še ni našlo priležnega izhoda iz zagate in socialni položaj ostaja eksploziven.

V takih okoliščinah so se škofje odločili in sklicali sedmi narodni Evharistični kongres, kateremu so določili za sedež severno provinco Salto in njeno istoimensko glavno mesto. Razlog za ta odločitev so iskali v dejstvu, da prav ta položaj, kateremu je treba pristeti še poplitvenost današnje družbe, potrebuje milosti zakramentov, zlasti zakramenta presvete Evharistije; potrebuje pa tudi mogočnega zunanega izraza vere argentinskega ljudstva. Ta vera in milosti, ki jih rodi, naj pomagajo narodu na pravo pot sožitja, na pot sprave, medsebojne in z Bogom. Zato je tudi geslo kongresa bilo: „Sprava v Kristusu.“

Ni tu mesto in tudi ne prostora, da bi zahajali v potankosti o poteku kongresa. Omenimo le glavne odtise in glavne vtise, ki jih je pustil v tistih, ki so živeli teden, ali zaključne dni te mogočne verske manifestacije. Kot smo že omenili, v zadnji številki, zemljepisni položaj Salte ne pripomore k množični udeležbi vernikov iz ostalih delov Argentine. Razdalje so, tudi za to deželo, ogromne. Vendar je kljub temu dotok romarjev presegel najbolj optimistične račune. Petintrideset do štirideset tisoč jih je prišlo iz drugih provinc, od vzhodnega Misionesa, do južne Comodoro Rivadavia. Ti, združeni s krajevnimi verniki, ki so se množično udeležili zlasti ob priliki procesij s čudežnimi podobami Marije in Kristusa, katerim v Salto izkazuje posebno čast, so sestavljali čez stotisočglavo množico, ki

Taboru v Ljubljani dne 3. maja 1945.

V Argentini in še drugod po svobodnem svetu se spominjamo vsako leto naših dveh 29. oktobrov in vsega, kar je s tema dvema dnevnoma združeno. Naša naloga je ohraniti živo zavest, da smo sinovi svobodne slovenske države. Doma, kjer živi naš rod v politično nemogočih razmerah, žele, da mi tudi v njihovem imenu delamo in govorimo, ne pa odločamo. To bodo znali stori oni, v trpljenju prekaljeni, bolje nego mi. Kadar bodo mogli svobodno odločati, bodo v demokratičnih volitvah dali svoje končno mnenje.

Vsak naš 29. oktober je dan naše zastave. Tri barve ima: belo, modro, rdečo. Sovražniki našega naroda so ji pridejali maderč, ki bo ob primerni priliki odpadel. Ostati pa morajo naše lepe barve za bodoče take, kakor smo jih bili vajeni in smo se borili, da smo jih smeli izobešati. Tri različne barve, pa vendar kako lepa enota. Bodimo mi odmev naše zastave: v raznolikosti enotni. Par nas je že starih patrijarhov, ki gremo neizbežno proti končnemu cilju, potem jih je nekaj, ki bodo kmalu postali patriarhi in šli za nami, nato pa pride novi rod, mladina, ki se je rodila izven meja naše in njihove domovine in ki bo morala biti nosilka naše slovenske misli v nove čase. Dajmo tej mladini pravo sliko naše Slovenije, njene zgodovine, njene sedanjosti in bodočnosti, katero bodo verjetno oni morali pomagati ustvarjati. Ne dajmo mlademu rodu pokvarjene slike o naši Sloveniji, sliko prepričajočih se ljudi, ki ne vedo kaj hočejo, ali pa ljudi, ki bi hoteli narodu v domovini diktirati, kakšna bo Slovenija, ko bo zaživela v svobodi.

J. K.

je dala kongresu izraz ene najmočnejših javnih manifestacij v zadnjih letih.

A kongres ni bil le množičen, marveč je segel tudi v globino. Pobožnost, zlasti tista, ki dobi duška in se zunanje otipljivo izraža, a ima tudi prepričljiv notranji odsev, je znana za argentinski narod. Če je pred leti bilo bolj redko videti moške, ki so glasno peli in molili, ali navdušeno sodelovanje mladih fantov in deklet, to ni bil letošnji primer v Salto. Kongres je predstavil tudi mogočno podobo te nove soudeležbe pri svetih opravilih, in to kljub delno pomankljivemu prostoru, na katerem so se razvijale kongresne pobožnosti.

Ganljivo je bilo videti tudi, kako so med množico, na cestah okoli kongresnega oltarja, mladi in starejši, moški in ženske pristopali k duhovnikom in prejeli zakrament sprave. Izredno številna so bila sveta obhajila, kar sicer tukaj ni običajno. Prepričljive so bile manifestacije mladih, ki so v četrtek zvečer od kongresnega oltarja korakali na glavni trg, ter pred katedralo in v prisotnosti papeškega legata kardinala Oddija jasno in glasno izpovedali svojo vero.

Gotovo pa je bil eden najbolj ganljivih prizorov mimohod „hribovec“, ki so s svojimi „misachicos“ (malimi kipeci ali podobami) nekateri prišli tri dni hoda daleč, ter izkazali svojo globoko in trpečo vero, ki ima sicer še nek poganski odsev, a je vzor tiste preproste in vdane vere, katero prav današnji svet tako potrebuje. Mogočen je bil tudi mimohod „gavčev“, na svojih konjih, ki so prav tako čakali vernost tega dela argentinskega naroda.

V takem zunanjem okviru, se je kongres razvijal v nenehnem vzpodbujanju škofov k češenju presvete Evharistije, k pogostem prejetanju svetih zakramentov. Pastirski nagovori so večkrat omenjali težak položaj, v katerem se nahaja država, sploh današnja argentinska družba in vse človeštvo. In iz tega položaja ne bo družbe rešil ta ali oni sistem, ena ali druga politična varianta. Temelj vsake spremembe je resna preosnovitev vsakega posameznika. Sprava s samim seboj in z Bogom v Kristusu, in po njem z brati. In to zlasti v Kristusu Evharistiji. To misal je tudi posebej poudarjal legat kardinal Oddi in tudi sam Pavel VI., katerega govor so prenašali na zaključni slovesnosti.

Te slovesnosti se je udeležila tudi predsednica države, gospa María Estela Martínez de Perón. S tem je hotela dokazati soglasnost vlade in države z nameni tega kongresa. Zato je med obhajilom tudi molila posebno posvetilno molitev, za mir in spravo med narodom, za srečo naroda in človeštva.

Sedmi Evharistični kongres v Salto, je gotovo eden mejnikov argentinskega verskega življenja. Globoko je poživil to življenje, in ojačil zlasti evharistično pobožnost v teh težkih časih. Nam prihaja v spomin, kako je pokojni škof dr. Gregorij Rožman, v najtežjih dneh slovenskega naroda, priporočal evharistično pobožnost, in pogosto prejetanje svetega obhajila. Tudi argentinski škof je danes vedno bolj pogosto priporočajo to, kajti svet prihaja do spoznanja, da je rešitev le v Kristusu.

In mi, Slovenci ki živimo v Argentini, in po svetu? Tudi v Salto je bilo lepo število rojakov, ter imigranti so imeli svojo posebno slovesnost. Živimo v tej deželi, v tem svetu. Tudi nam govorijo argentinski škofje po svojih pismih: govorijo pa tudi po naših pastirskih. Naša skupnost ni izjema v vrvenju današnjih časov. Zato iščimo rešitev našim problemom in našim težavam v Kristusu Evharistiji. Za nas, za naš narod, za državo v kateri živimo in za vse človeštvo.

T. M.

El VII. Congreso Eucarístico Nacional

Del 6 al 13 del corriente mes tuvo lugar en Salta el VII Congreso Eucarístico Nacional. Peregrinos de todas las regiones del país, así como el pueblo salteño, asistieron en esos días al maravilloso espectáculo de una multitud, que unida por el vínculo del amor, rezaba y ofrecía sus sacrificios bajo el lema congresal de "Reconciliación en Cristo".

Todos los sectores y todos los grupos tuvieron en este Congreso su lugar. Y cada uno a su manera expresó la fe en Cristo y su aporte a la reconstrucción espiritual de la Nación.

En la jornada de clausura, la presencia de la Presidenta de la Nación, dio al Congreso el signo de la unidad entre el pueblo cristiano y el gobierno. La plegaria, pronunciada en esta oportunidad por la señora María Estela Martínez de Perón, ratificó su decisión de conducir al país por los caminos de la paz y la hermandad.

La palabra de Su Santidad Paulo VI. que se difundió en esa oportunidad, exhortó al pueblo argentino a la devoción eucarística y a la convivencia basada en el amor de Cristo, único camino de verdadera paz entre los hombres.

MLADINA NAJ BO TUDI POLITIČNO OBLIKOVANA

(Misli iz slavnostnega govora Miloša Stareta na 18. obletnici Našega doma v San Justu.)

Nekaj desetletij že govorim na zborovanjih, sestankih in javnih prireditvah. Priznam, da so bili časi, ko ni bilo težko govoriti, četudi so bili med poslušalci včasih ostri nasprotniki. Danes pa je svet tako zapleten, tako obremenjen s težavami in materialistično usmerjen, kakor še ni bil. Ta ugotovitev velja za posameznika, družine in družbo. Danes ima človek v svetu občutek, kot da ta ne bi bil več zasidran trdno v svojih tečajih. Vse se maje in drvi z brezglavo naglico v neznanje. Ob takem pogledu naj vam govorim danes, ob 18. obletnici Našega doma.

V spomin mi prihaja deseta obletnica tega doma, ko je bil tedaj še skromnejši, vendar lep slovenski dom. Tudi tedaj sem vam govoril. Tedaj sem primerjal slovenske domove z vojaškimi oporišči po svetu, ki jih postavljajo strategji, ko se pripravljajo na boj. Dejal sem, da so tudi slovenski domovi, ki smo jih postavili politični izseljenci, taka oporišča in trdnjave za ohranitev slovenstva.

Predno vam danes povem nekaj misli, čestitam vsem, ki ste karkoli doprinesli, da je ta dom dograjen, da je tako lep, tako mogočen. Čestitam v imenu vseh rojakov v svetu, zamejstvu in domovini, v imenu vseh, ki zasledujejo isti cilj kot vi: svobodna rast slovenskega naroda na temelju krščanskih resnic. Posebej se vam zahvalim za vse, kar ste za slovensko mladino žrtvovali.

Naš dom obhaja 18. letnico obstoja. Kakor fant in dekle, ki postaneta polnoletna, ko izpolnita 18 let, stopita v življenje in začneta odločati sama o svoji usodi, tako ta dom, ob svoji polnoletnosti prevzema veliko in odgovorno nalogo. Zavedajmo se, da smo vsi, ne samo vi sanjuščani, odgovorni, da bo izpolnil svojo nalogo kot oporišče slovenstva v svetu, kot čuvár slovenskih svetinj in kot pozitivna sila tudi pri graditvi svobodne in demokratične Argentine. Ne pozabite pa, da bo imelo vaše delo veliko nasprotnikov in tudi zagriženih sovražnikov. Hoteli bodo zavirati vaše delo, zato je prav, da jih poznate.

Solženicin, resnični heroj naše dobe v boju za svobodo pred komunističnim nasiljem, je v pismu, ki ga je napisal dva dni pred izgonom iz domovine, zapisal: „Ko se nasilje vrva v mirno ljudsko življenje, njegov obraz žari od samozavesti in kriči: 'Jaz sem nasilje, razidite se, stopite narazen, vas pomen-dram!' Toda nasilje hitro stari, mine nekaj let in že izgubi vero vase, da bi se moglo vzdržati. Pokliče zaveznico laž, in se ne more z ničemer pokriti, razen z lažjo.“

„Ne sodelujte z lažjo!“ kliče Solženicin.

Tudi nasilje, ki vlada v Sloveniji, je izgubilo vero vase. Pokriva se samo še z lažjo o slovenski preteklosti in o slovenski sedanjosti. Poslužuje se laži vsepovsod. Prav sedaj se poslužuje laži, ko prikazuje, zakaj sta morala v zapor urednika „Družine“ in „Ognjišča“.

Branite to vašo mogočno postojanko slovenstva pred lažmi, ki jih trosi nasilje, da bi vas razdvajalo, da bi vam vzelo voljo do dela. Veliko je načinov sodelovanja z lažjo, zato bodite previdni, da ji ne boste nasledili.

Še drugi valovi bodo butali ob vašo trdnjavo. Valovi plitvosti sedanje družbe, ki se izraža v dnevnem časopisju in v propagandi; na vsak korak srečaš pornografijo. Predmet razgovorov v večini današnje družbe je uživanje in razmišljanje, kako priti najhitreje do materialnih dobrin. Nevarnost preži tudi na ulici in v šoli, da lomi mlada srca in uničuje ideale. Zato kličemo vam, staršem: Pazite na svoje otroke, da se ne bodo ponavljale tožbe očetov in mater: Tako je bil dober, ali dobra; pa me nič več ne poslušaj, noče v noben slovenski dom, ne k slovenski maši, ni mu mar slovenska skupnost. Čuden postaja, nekam tuj.

Pa še nekaj bi rad poudaril: mladi rodovi bodo kljubovali nevarnostim le tedaj, če bo mladina tudi politično oblikovana. Ne bojte se besede politika, katero je treba prav razumeti. Prepri, obrekovanja in laži niso politika. Politično delo je odgovorno delo za dobro posameznika, družine in družbe. Mladina naj bo prevzeta našega političnega programa v odnosu do vseh problemov, ki jih vsebuje politično delo. V našem programu je jasno povedano, da ima slovenski narod pravico do lastne države in da ima pravico svobodno odločitve, kako se povezuje v skupnost z bratskimi narodi. Politično bo oblikovan tisti, ki bo jasno ločil svobodo in demokracijo od anarhije. Svoboda in demokracija je le tam, kjer spoštujejo človeške pravice in vlada na krščanskih temeljih urejeno življenje posameznika in družbe. Starši imajo pravico in dolžnost vzgajati otroke. Nihče jim ne sme usiljevati vzgoje, nasprotno njihovega pričanja. Prizadevanje za rast kulturnega življenja ter skrb za vzgojo mladine je tudi v našem slovenskem političnem programu. Poznanje socialnega programa za pravično ureditev družbe in delo za njegovo uveljavljanje je politično delo.

Če bo mladina, ki zahaja v ta dom, tudi politično oblikovana na temelju krščanskih resnic, bo odbijala vse napade sovražnikov, bo v veselje staršem in opora tistim, ki težijo po svobodi v domovini, ter bo razumela boj zamejskih bratov. Doprinesla pa bo tudi svoj dolžni delež k rasti dežele, v kateri živi, to je k svobodi in napredku Argentine. Taka mladina bo izpolnila svojo dolžnost, in k temu ji Bog pomagaj.

Če bo mladina, ki zahaja v ta dom, tudi politično oblikovana na temelju krščanskih resnic, bo odbijala vse napade sovražnikov, bo v veselje staršem in opora tistim, ki težijo po svobodi v domovini, ter bo razumela boj zamejskih bratov. Doprinesla pa bo tudi svoj dolžni delež k rasti dežele, v kateri živi, to je k svobodi in napredku Argentine. Taka mladina bo izpolnila svojo dolžnost, in k temu ji Bog pomagaj.

SNIDENJE SET-a IN COMECON-a

MOSKVA KLONE PRED ZAHODOM

Skupni evropski trg (SET) in Comecon (komunistični skupni trg) se bosta kot organizaciji prvič v zgodovini svojega obstoja sestala prihodnji mesec v Moskvi.

Do sestanka bo prišlo ker je Comecon po ukazu iz Moskve prosil SET za sestanek.

ZSSR s svojimi sateliti, ki jih gospodarsko kontrolira s Comeconom, uradno doslej ni nikdar priznala obstoja SET-a. Toda gospodarski razvoj svobodnega sveta, zlasti Zahodne Evrope organizirane v SET-u, je sedaj prisilil kremejske mogotce, da so javno priznali obstoj SET-a in njegov ekonomski potencial.

Tako je moral glavni tajnik Comecon, sovjetski general Nikolaj Fajadev — v Comeconu so sovjetski generali „gospodarski strokovnjaki“ — poslati pismo predsedniku izvršnega odbora SET-a, francoskemu gospodarskemu Francois-Xavier Ortuliju, da ga je povabil na sestanek v Moskvo za prihodnji mesec.

Kakor je znano, je bil SET ustanovljen leta 1958. Vse komunistične države, razen zadnje čase Romunija in Jugoslavija, so smatrale SET za „finančno orožje NATO“. Zato s SET-om niso hotele direktnih zvez ali razgovorov, prav tako niso hotele z njim kot gospodarsko organizacijo Zahodne Evrope sklepiti gospodarskih in finančnih pogodb. Po ukazu iz Moskve je smela vsaka komunistična država sklepiti finančne in gospodarske pogodbe le s posameznimi članicami SET-a, nikdar s celoto.

Toda dve leti nazaj je bil sovjetski partijski šef Brežnjev končno prisiljen javno priznati obstoj in delovanje SET-a. Ponižal se je celo tako daleč, da je ponudil razgovore s SET-om, pol pogojem, če bo tudi SET pristal na razgovore s Comeconom kot takim. S tem pogojem je hotel Brežnjev zavarovati Moskvi še naprej prvo besedo v Come-

conu, da se ji ne bi v zadevnih pogajanjih gospodarska kontrola nad sateliti začela pozneje rahljati.

Ker so zahodnoevropske države zaradi prejšnje sovjetske politike že imele sklenjene bilateralne gospodarske in finančne pogodbe s posameznimi moskovskimi sateliti, se jim na priznanje Brežnjeva ni mudilo odgovoriti in spreminjati politike. Moskva je zato začela pošiljati v Zahodno Evropo vedno več svojih „gospodarstvenikov“, ki so vsi ponujali sodelovanje Comeconu s SET-om. Ni pa smel o tej zadevi govoriti z zahodnoevropskimi gospodarstveniki noben „gospodarstvenik“ iz sovjetskih satelitov.

Končno se je Moskvi posrečilo, da je mogla poslati v Zahodno Evropo šefa zunanjepolitičnega oddelka Centralnega komiteja sovjetske partije Vadima Zagladina, ki je imel kosilo z Ortolijem in drugimi člani izvršnega odbora SET-a, julija t. l. v Bruslju v Belgiji.

Fajadev, glavni tajnik Comecon, pa je nato minulega septembra poslal vabilo Ortoliju za zgoraj omenjene razgovore meseca novembra t. l. v Moskvi.

SET kot tak še ni formuliral svoje stališča do Comeconovih ponudb in njegov izvršni odbor čaka na prvi zadevni korak s strani Comecon.

SET se drži pravila, da mora vse bilateralne finančne in gospodarske pogodbe med članicami in z nečlanicami SET-a sklepiti samo njegov izvršni odbor. Ker so sovjetski sateliti po ukazu iz Moskve niso doslej hoteli priznati SET-a in s tem ne njegovega izvršnega odbora, so bile vse doslej sklenjene bilateralne pogodbe med sovjetskimi sateliti in članicami SET-a pod krinko „pogoda o tehničnem sodelovanju.“

Moskva in njeni sateliti se s težavo sprijaznjujejo z dejstvom, da z Marxovimi gospodarskimi napotki iz začetka 19. stoletja ne morejo gospodariti konec 20. stoletja in da se jim bo treba sčasoma otresti reakcionarstva marksistične ideologije.

KITAJSKA IN KUBA NAPADATA ZDA

V GLAVNI SKUPŠČINI ZN

Na zasedanju Glavne skupščine ZN v New Yorku je bil pretekli teden med govorniki najzanimivejši kitajski delegat Čiao Kuan-Hua, pomočnik kitajskega zunanjega ministra. Udaril je po obeh nasprotnih komunističnih Kitajski, po ZDA in ZSSR.

Za osnovo njegovega napada na ZDA

in ZSSR je kitajskemu delegatu služil problem arabskega petroleja. Z začudenjem so tudi delegacije držav t. l. tretjega sveta poslušale kitajskega delegata, ko je izjavljal, da je „arabsko zvišanje cen petroleju zgodovinska pionirska akcija, ki opila nove dimezije za obrambo naravnih surovin proti

Mednarodni teden

NA SPLOŠNIH VOLITVAH v Angliji je minuli četrtek dobila absolutno večino laburistična stranka, ki jo vodi Harold Wilson. Laburisti bodo imeli v novem parlamentu tri sedeže večine nad vsemi ostalimi strankami. Od 40 milijonov volilcev je oddalo glasove nekaj manj kot 30 milijonov Angležev, tako da je bil v odstotkih rezultat naslednji: laburisti 39%, konservativci 36%, liberalci 18%, ostale stranke 7%. Na volišča ni prišlo 27% volilnih upravičencev. To so bile letos že druge splošne volitve v Angliji. Prejšnje so bile 28. februarja t. l. Po rezultatu sedanjih volitev opazovalci sklepajo, da Wilson ne bo mogel veliko spreminjati obstoječega družbenega sistema v Angliji.

MEDTEM ko ameriški zunanji minister Kissinger potuje po Bližnjem vzhodu, da se mirovni razgovori med Arabci in Izraelom ne bi povsem ustavili, je Brežnjev v ZSSR izjavil, da je treba ameriški vladi prepričati, da si sara ZDA izgleda kot pobudnice za mir na Bližnjem vzhodu. Brežnjev zahteva, naj se mirovni razgovori nadaljujejo v Ženevi, kjer so se bili prekinili. V Kissingerjevih načrtih za mir na Bližnjem vzhodu je Moskva skoro povsem izločena.

NA ITALIJANSKEM POSLANIŠTVU v Santiago de Chile je za azil zaprosil nad 100 čilskih marksističnih ekstremistov. Ker Italija še ni priznala Pinochetove vlade in nima svojega poslanika v Čilu, smatra ekstremiste samo za „goste“. Ti ekstremisti so večino članov t. l. MIR-a, katerega vodja je pred kratkim v spopadu ubila čilska policija. Novi vodja te teroristične organizacije Sotomayor se je tudi zatekel na italijansko poslaništvo. Noben od marksističnih ekstremistov pa doslej ni zaprosil za azil na sovjetskem ali katerem koli drugem komunističnem poslaništvu.

VODSTVO FILIPINSKE KOMUNISTIČNE PARTIJE, 27 po številu, se je predalo vladi in odložilo orožje. Izjavili so, da opuščajo svoj boj po „44 letih podtalnega boja proti državi.“ Filipinska partija se ravna po ukazih iz Moskve, medtem ko na Filipinah nastopajo proti vladi še druge marksistične gverilske skupine.

KUWAIT bo od leta 1985 naprej opremljen z atomsko energijo, je izjavil kuwaitški minister za elektriko. Opuščali bodo petrolej kot pogonsko sredstvo za električne centrale, tovarne, itd. Poleg atomskega Kuwait išče tudi druge energetske vire, s katerimi namerava nadomestiti petrolej.

imperialistični zlorabi in izkoriščanju.“

Čiao Kuan-Hua je ZDA in ZSSR imenoval „dve velesili, ki postajata smešni s svojo politiko rahljanja napetosti med Moskvo in Washingtonom.“ Izjavil je, da Kitajska „v vsem podpira arabske države, ki so ustavile izvoz petroleja lanskega oktobra v protest proti izraelskemu imperializmu in nato dvignile ceno petroleju za 400 odstotkov. V vojni na Bližnjem vzhodu so arabske države izkoristile petrolej za orožje proti sionizmu in hegemonizmu,“ je rohnol kitajski delegat „To je bila zgodovinska pionirska akcija. Njen vpliv da čez presega pomen protimperialističnega boja arabskega ljudstva.“

Glede ameriško-sovjetskih odnosov je Čiao izjavil: „V minulem letu se je tekma med dvema velesilama, ZDA in ZSSR, za vplivna področja in svetovno nadvlado okrepla. To je dejstvo, ki ga ne morejo prikriti nobene njune medsebojne pogodbe,“ je zaključil Čiao.

Kitajska delegacija je tudi predložila Glavni skupščini ZN, naj prizna obstoj eksilske kamboške vlade Sinhanouka in izžene delegacijo grala. Lon Nola. Sinhanouk živi v Pekingju od marca 1970, ko je kamboška vojska izpeljala državni udar in komunističnega princa pognala iz države.

Zanimivo je, da ZSSR ni glasovala za predlog, podprle pa so ga med 32 državami Romunija, Kuba in Albanija.

Za kitajskim delegatom je v glavni skupščini govoril kubanski delegat zunanji minister Raúl Roa, ki je tudi kot glavni predmet svojega napada izbral ZDA.

Kljub temu, da Castro že dolgo poskuša urediti svoje odnose z ZDA, ker ga k temu sili Moskva, ki je vedno bolj naveličana dnevne podpore že skoro dveh milijonov volarjev Havani, da Castrov režim more ohranjati na površju, je svojemu zun. ministru Roa-

„Kakšna himera je človek, kakšna novost, kakšna pošast, kakšen kaos, kakšen predmet protislovij, kakšno čudo, ta sodnik vseh stvari, brezsilni zemeljski črv, čuvar resnice, kloaka lažljivosti in zablode, slava in gnus vsemirja! Kdo naj razbere to zmedo?“

Francoski družboslovec Montesquieu (1689—1755)

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Med ponovnimi/gverilskimi napadi in ostrim vladnim posegom v levčarske sindikalne vrste, je bilo v torek 8. t. m. zborovanje predstavnikov političnih strank s predsednico države, go. Mario Estelo Martínez de Perón. Povabilo na ta sestanek je izšlo iz predsedniške pisarne in vzrok za to je bilo prav prekratno delovanje. Zato je tudi splošno ves govornik na zasedanju bil posvečen tej temi. Obsodba nasilju ki strahuje državo je bila splošna. So pa tudi politični predstavniki od predsednice zahtevali večjega sodelovanja, večjega dialoga med vlado in opozicijo. Naj bi ta in slični sestanki ne bili le prilika za dialog, marveč naj bi ta dialog bil plodovit.

Predsednica je v svojem govoru izrazila, da dobro pozna sovražnike države in družbe, tiste ki ubijajo na cesti sodržavljane in člane oboroženih sil. Vlada tega ne bo dopustila, marveč bo vse te izpade zatrla z vso težo zakona.

Splošno je bilo mnenje o tem sestanku pozitivno. Zanimivo pa je bilo to, da nasprotno kot drugičkrat, na to zborovanje niso bili povabljeni predstavniki komunistične stranke, češ, da še ni potrjena od volilnega sodišča (bil pa je prisoten trockistično usmerjen Coral). Sestanka pa se nista udeležila vodja revolucionarnih demokristjanov Horacio Sueldo (poslal je svojega namestnika) in vodja UDELPA Héctor Sandler, na katerima visi obsodba protikomunistične organizacije AAA. Oba sta izjavila, da

se pač ne moreta pokazati v javnosti.

Medtem se na univerzitetnem področju bliža trenutek, ko se bo pokazalo če je reformacija buenosaireske univerze rodila zaželjene sadove. Prihodnji ponedeljek naj bi se začelo delovanje na vseh fakultetah. V tem času, odkar je bila univerza zaprta, je bil skoro v celoti zamenjan profesorski zbor. V marsikaterem primeru je intervencija šla precej daleč v svojih posegih.

Na delavskem področju pa je vlada krepko posegla v kordobske uporne sindikate. Policija je vdrla v sedež energetskih delavcev, medtem ko je njihov vodja, marksist Agustín Tosco, prešel v ilegalo. Peronistični sindikati pa se pripravljajo na splošno stavko, ki jo organizirajo na čast 17. oktobra, peronističnega praznika. Od desete ure tega dne bodo ponovno delavci zapustili svoja mesta in odšli na majski trg, kjer bo zbranimu ljudstvu govorila predsednica gospa Perón. Med opazovalci je precej ugibanja, ali bo morda tedaj napovedala kake povišice plač, ali sestanek velike paritetne komisije. Glavna delavska konfederacija namreč že nekaj časa zahteva to komisijo, vendar gospodarsko ministrstvo to zanika. Zborovanje 17. oktobra bi bila lepa prilika, da se objavi sklicanje te komisije, ali pa kaka druga ugodnost, ki bi pomirila nemirne sindikalne vodnje. Ta nemir sicer ne izhaja iz njihove lastne iniciative, temveč iz delavskega nemira, spričo nič kaj ugodnega položaja plač napram rastočim cenam.

SLOVENC I V ARGENTINI

Ob peti obletnici smrti pokojnega urednika Svobodne Slovenije, Jožka Krošlja bo zanj darovana sv. maša v cerkvi Marije Pomagaj na Ramón Falconu v četrtek, 31. oktobra, ob 19.

† VOJTEH BUDINEK

Dne 5. t. m. je preminul na svojem posestvu v Bolsonu nekdanji kranjskogorski župan Vojteh Budinek v 71 letu starosti. Samo teden dni prej se je vrnil iz Buenos Airesa, kjer so zdravniki ugotovili, da bolezni ni leka.

Pokojni Budinek je dopotoval v Argentino z ladjo „General Holbrook“, živel kratek čas v Buenos Airesu in potem nekaj mesecev v Mendozii. A že leta 1950 je prispel v Bariloche, kjer je našel podobne podobno njegovi Kranjski gori.

Vojteh je bil po vsem svojem nagljenju gospodarski značaj. Priden, varčen in podjeten je naglo napredoval v tukajšnjem letoviškem kraju. Najprej si je zgradil skromno hišico, pozneje je kupil večjo stavbo, jo razširil, odprl trgovino in dodal sobe za turiste. Še danes posluje ta hotelček pod imenom „La Montanara“.

Vendar je moža, ki je izšel iz kmečkih razmer vlekla zemlja. Prodal je bariloško posestvo in kupil kmetijo v Bolsonu. Tam je gojil hmelj, krompir in žito, redil živino in izkoriščal gozd. Na sami kmetiji je uredil žago in sušilnico za hmelj ter počasi nabavil potrebna motorna vozila. Tudi ni pozabil na turizem: sezidal je lično letoviško hišo, ki jo je nazval „Tabor“. Tam je vsako leto prenočeval številne slovenske in neslovenske turiste.

Pri vseh teh prizadevanjih ga je podpirala njegova družina, ki je leta 1954 dospela iz Evrope.

Budinek se je rad odzval slovenskim bradatim diktatorom naročil, naj v govoru napade ZDA.

Roa je izjavil, da je „gospodarska blokada Kube kriminalna in že zastarala stvar“ in da je „v nasprotju s poskusi splošnega zmanjšanja napetosti po vsem svetu.“ Roa je tudi izjavil, da „samo še v latinski Ameriki obstaja živčna vojna“ in da je „Kuba kot edina država na svetu podvržena blokadi.“

Castrovemu delegatu je pismeno odgovoril ameriški delegat Scali. V izjavi pravi, da so Roa-ine izjave „patetično zastarele, odmev iz temnega sveta, iz katerega se od časa do časa dvigne“ Scali tudi odgovarja, da se je „Castrov delegat poslužil orodja natolcevanja, izmišljotin in osebnih žalitev, v dobi, ko mnogi svetovni voditelji pozivajo na večje razumevanje, potrpežljivost in dobro voljo. Treba je pribiti, da so izjave Castrovega delegata v odkritem nasprotju z naporom ostalih držav ameriške poloble, da bi obnovile skupnost v novem dialogu,“ je zavrnil Scali Castrovega zun. ministra.

Škofje klicani na odgovor

PARTIJA PRITISKA NA CERKEV

V Sloveniji se pritisk na Cerkev nadaljuje, kot je razvidno iz poročil v tamkajšnjem časopisu. Tako poroča ljubljansko „Delo“ o „sprejemu“ škofov rimsko-katoliške cerkve iz Slovenije pri podpredsedniku vlade Rudiču Čačinoviču. Pod naslovom „Cerkev v okviru ustave“ je „Delo“ 19. septembra zapisalo:

Podpredsednik izvršnega sveta Slovenije in predsednik komisije SRS za verska vprašanja Rudi Čačinovič — tako poroča sekretariat za informacije — je danes sprejel v prostorih republiškega izvršnega sveta škofove rimsko-katoliške cerkve iz Slovenije. Razgovoru so prisostvovali tudi predsednika izvršnih svetov občine Koper in Ljubljana-Center, Darjo Valentič in Miro Samardžija ter tajnik komisije Peter Kastelic.

Podpredsednik izvršnega sveta je ob tej priložnosti škofove med ostalim seznanil z ugotovljenimi nepravilnostmi, ki so jih inspekcijske službe ugotovile v poslovanju uredništev in uprav verskega tednika „Družina“ iz Ljubljane in verskega mesečnika „Ognjišče“ iz Kopra.

Zagotovil je, da bo v vseh postopkih organov oblasti dosledno spoštovana zakonitost, škofove pa je ponovno opozoril, da so dolžni s svoje strani poskrbeti za delovanje rimsko-katoliške cerkve v okvirih, ki so določeni z ustavo in zakoni.

V daljšem sestavku se je spravil nad delovanje katoliške Cerkve v Sloveniji, neki Jože Šircelj v „Delu“ 18. septembra. Trdi, da je „klerikalizem spet na dnevnem redu“ in da „se je postavil nanj sam“. To se po njegovem zgoti zmeraj, „kadar nekateri cerkveni krogi prestopijo črto, ki je bila zarisana že

med narodno-osvobodilnim bojem... Očutiljivost, čuječnost na tej razmejitveni črti med vero in klerikalizmom je občutiljivost, ne pa preobčutiljivost. Čuječnost tudi ni... apriorna nezaupljivost do vernikov in duhovnikov...“

Šircelj se jezi na tiste, ki trdijo, da so kristjani v Sloveniji „potisnjeni na obrobje družbe“, kjer nimajo nobene besede. To dejstvo je prilično jasno že iz samega besedila ustave, kjer je Zvezi komunistov pridržana vsa pravica pri čuvanju „pridobitev narodno-osvobodilnega boja“, „bratstva in edinstva“, „samoupravljanja“ in vsega drugega, med tem ko o vernikih in njihovih pravicah pri tem ni nikjer nobenega govora, če tudi bi naj po širceljevem mnenju bili „enakopravni pri snovanju in oblikovanju socialistične samoupravne družbe“.

Hudo so šircelja razburile v „Družini“ zapisane besede ob posvetitve prve nove cerkve v Ljubljani po drugi svetovni vojni. „Družina“ je k posvetitvi te cerkve — zgrajena je bila v Kosezah — zapisala: „Ob tem se moramo posebej spomniti vseh malih ljudi, tiste delavske množice, ki je od svojega vsakdanjega zaslužka žrtvovala, kolikor je bilo mogoče, da je le dobila skupni dom. Dogajalo se je natančno isto, kar v slovenski preteklosti: Preprosti ljudje, skromni in ponižni, tisti z žuljavimi rokami in upognjenimi hrbti žrtvujejo denar, trud in skrb za pomnike vere in kulture.“

Jože Šircelj ne mara „preprostih, skromnih in ponižnih“, trdi celo, da takih v Sloveniji ni več... „Prav tako ga boli namig, da se „javlja lakota po duhu, kulturi, pravici, svobodi...“ Posebno je hud na zapisek, da se „Cerkev v resnici nima česa sramovati niti v preteklosti niti v sedanjosti“.

Novice iz Slovenije

BLLED — 15. mednarodni Ex-libris kongres se je začel 19. septembra v festivalni dvorani na Bledu. Pred kongresom je bilo zborovanje mednarodne organizacije društev Exlibris in dve razstavi male grafike. Kongresa se je udeležilo nad 200 strokovnjakov in ljubiteljev te umetniške zvrsti iz skoraj vseh evropskih držav.

LJUBLJANA — V prvi številki 37. letnika „Proteusa“ edine slovenske ilustrirane poljudnoznanstvene naravoslovne revije, ki je izšla v sredi septembra, je uvodni članek posvečen tem novo ugotovljenim slovenskim pticam pevkom. Članek sta napisala I. Geister in D. Šare, ki natančno opisujeta svilnico, tamaristovko in bršinko, njihovo razširjenost, gnezdenje in petje. Poleg tega sta opisala še dva zelo redka zimska gosta: laponskega otroglega in beloglavca strnada ter še redkejšo gnezdilko plesico.

CELJE — V Celju so praznovali 18. septembra 20-letnico Radia Celje. Ob tej priliki so ugotovili, da se je program Radia Celje precej izboljšal; šest občin iz celjskega okoliša pa je ustanovi tudi obljubilo svojo pomoč.

BLLED — Folklorna skupina „Emona“ iz Ljubljane je v blejski festivalni dvorani pripravila dveurni program raznih plesov, iz drugih delov Jugoslavije.

SLOVENJ GRADEC — Zavod za kulturo iz Slovenj Gradca in Pokrajinski Arhiv Maribor sta v starem delu umetnostnega paviljona 19. septembra pripravila razstavo arhivskih listin pod naslovom „Arhivsko gradivo in njegovo varstvo.“ Razstavili so nad 200 listin, ki se nanašajo na zgodovino Slovenj Gradca in okolice od leta 1246 do najnovejših časov. Razstavo so pripravili v okviru prireditve sedmega zborovanja slovenskih arhivarjev, ki je bilo v tem mestu od 25. do 27. septembra.

MARIBOR — Na festivalu narečnih slovenskih popevk „Vesela jesen 74“ je prvo nagrado „Zlati klopotec“ prejel prejel skladatelj Bojan Adamič za popevko „Ribničan“. Pesem je zapeel Braco Koren, besedilo je napisal Marjan Stare, ki je prav tako prejel nagrado „Zlati klopotec“. Poslušalci so prvo nagrado prisodili popevki Bertija Radoška „Nazdravimo prijateljstvu.“

LJUBLJANA — Slovenska prestolnica se je letos postavila na Gospodarskem razstavišču s šestimi razstavami cvetja, sadja in gob „Hortikultura 74“, ki so jo odprli 22. septembra. Na razstavi je sodelovalo 53 podjetij, od tega jih je bilo 5 iz inozemstva.

LOG PRI VIPAVI — Prostorna romarska cerkev v tem kraju ni mogla 8. septembra sprejeti vseh Primorcev, ki so se zbrali ob svojem škofu Janezu Jenku, ki je bil pred desetimi leti prav v tej cerkvi posvečen v škofa. Škof Jenko je hotel desetletnico svoje škofovske službe praznovati med svojimi škofljani skupaj s svojimi duhovniki. Kar 150 duhovnikov je z njim somaševalo, med mašo pa so prepevali združeni zbori iz gornjepavskih župnij pod vodstvom profesorja Trošta.

MARIBOR — V Slomškovem dijaškem semenišču so 21. avgusta zaključili že dvajseto letno srečanje organistov

iz mariborske škofije. Letos je tečaj trajal tri dni, udeležilo pa se ga je 70 organistin in organistov.

LJUBLJANA — Ljubljanska skupščina je izdelala desetletni načrt za gradnjo in rekonstrukcijo mestnih cest, posebni komisiji pa so naprtili izdelati „načrte za zbiranje potrebnega denarja“. Najmanj bo mesto veljala obvozna cesta, ki je preračunana na 950 milijonov dinarjev, mesto bo prispevalo 20%; stroške za gradnjo vpadnic v mesto si bosta razdelili republika in mesto, za ostale cestne gradnje v mestu pa bo potrebnih, po sedanjih načrtih, še 550 milijonov dinarjev. Koliko pa bo še treba naknadnih vsot zaradi inflacije, pa seveda ni mogoče izračunati. K zbiranju denarja naj bi pomagal tudi „bencinski dinar“ in na novo uveden prispevek na posest avtomobila, ki so ga lani ukinili. Razliko, ki ni majhna, pa naj bi krili s prispevki „temeljnih organizacij združenega dela“ (po slovensko — s prispevki podjetij in ustanov) ljubljanskega področja.

KRANJ — Ker so morali zaradi popravil v hidroelektrarni Moste odpreti zapornice, je gosta strupena voda z dna zbiralnega jezera pomorila v Savi vse ribe do Zbiljskega jezera pri Medvodah. Podobno je bilo že pred desetimi leti, vendar je bilo tedaj v Savi precej manj rib. Letos pa je katastrofa zelo huda; najhuje je, da se je direkcija za ribištvo precej časa dogovarjala z hidroelektrarno Moste, da bi čim bolj zmanjšali učinek strupenih odpadkov, ki se nabirajo v zbiralnem jezeru, pa je bilo vse dogovarjanje zaman. Strokovnjaki ocenjujejo škodo na kakih pet milijonov dinarjev.

Umri so od 23. septembra do 2. oktobra

LJUBLJANA — Mara Maršič; Angela Koprivec, r. Arnold (85); Manca Lobnik, r. Pregelj — pisateljica; Ljubo Levstik, dipl. inž.; Jurij Azarov; Kalman Kovač, krojač v p.; inč. Marko Svete; Anton Igerc, dipl. ec.; Frlia Seifert, r. Burger (83); Albert Zorada; Martin Tomazič, miz. m. v p.; Ciril Pibernik (81); Edvard Gregorič, prof. v p. (78); Gabriel Bernik; Rafaela Sapor, up.; Jože Keršmanc, žel. up. (91); Jože Kumar, mehanik; Ladislav Petrovič, dipl. pravnik; Vinko Fingust (80); Franc Kocmur, up.; Marija Groselj, r. Bergant; Ivan Kosanc; Viktor Šubic; Vincenc Demšar, trg. posl. v p.; Milan Udovič, up.;

RAZNI KRAJI — Ciril Šavli, up., Tolmin; Jože Škof (87) up., Dravljice; Franc Esih, Podčetrtce; Franca Peterca, Dolsko; Emil Anžič, up. (80), Štepanja vas; Fani Habjan, Pivka; Vekoslav Španger, uč. v p., Veržej; Lovro Pižman up. (81), Kranj; Jože Gačnik, šof. v p., Zalec; Vladimir Plavčak, novinar, Unec pri Raketu; Janko Merhar, Šent Vid pri Lj.; Slavko Kropivšek, avtoprev., Izlake; Janez Gantar, šofer, Zavrtaec pri Rovtuh; Franc Šenk, miz. m. v p., Dravljice; Stefanija Praunseis (89) Šentjur pri Celju; Jan Baukari, pedagoški svetnik, Ljutomer; Anton Kovčič, (72) Pivka; Julijana Gole, up. Kamnik; Franc Lampelj, up., Ježica; Franciška Hrast, r. Tanec, Strazišče; Marjan Ponikvar, rač. ur., Krško; Antonija Svetek, up., Dev. M. v Polju; Marija Merhar, r. Šipic (Štrukljeva mama), Vižmarje; Anton Rednak, up., Celje; Bojan Znidaršič, šempeter pri Gorici; Pavlina Krajnik, r. Dornik, Vič; Ivan Nastran (84), biv. mlinar in poš. Homec; Ivan Guček, up., Trbovlje; Marija Spetič, r. Čeč (78), Orehek pri Postojni; Roman Simoniti, Biljana; Ivan Zorčič, up., Brežice; Vinko — Cene Ambrožič (92), Jesenice; Angelca Fink (62), Smolenja vas.

predstavo neke zelo stare slovenske folklorne prireditve: „Prihod zelenega Jurija“. Tako je mladina vseh starostnih dob prikorakala na prostor, okoli katerega je bila zbrana velika množica ljudi. Izvršilo se je ustoličenje Zelenega Jurija, ki je sedel na prestolu skozi ves program v spremstvu deklet v narodnih nošah. Zapela se je argentinska, slovenska in mladinska himna, nato so sledili govori predsednikov centrale Francija Znidarja, krajevnega odbora SDO Magdalene Koprivnikar in SFZ Boga Rozine. Prvo telovadno točko so pod vodstvom Marije Hočevar izvedli naši najmlajši prve in druge starostne dobe, nato je ista vadiateljica predstavila nastop deklet in fantov tretje in četrte starostne dobe, kar je zopet dokazalo ščit za red in disciplino, ki jo imajo že otroci in v katerem se vzgajajo in leto za letom izpopolnjujejo. Isto je bilo videti z deklicami pete in šeste dobe, katere je za nastop pripravila Dana Zajc. Boga Rozina je to leto zopet organiziral folklorni ples s skupino fantov in deklet, ki je zadovoljivo izpadel. Ančka Sušnik je pa pripravila z dekleti ob spremljavi glasbe prosti telovadno-baletski prizor, ki je simboliziral rojstvo, življenje in smrt rože v jeseni. Kot predzadnja točka pa je bil akrobatsko-telovadni na-

Proslava obletnice Našega doma v San Justu

PRAZNIK SANJUŠKE MLADINE

Vsak dom praznuje sleherno leto svoje obletnice. To je njegov lokalni praznik. Tako je prejšnjo nedeljo praznoval Naš dom v San Justu takšno slovesnost, osemnajsto obletnico. Toda da je letos ta dan segel tudi preko čisto lokalnega pomena, je vzrok v tem, da je bil ta dan povezan z blagoslovitvijo nove Dvorane Franceta Balantiča in dodatnih prostorov ter da je bila na sporedu prireditve folklorne plesne skupine, pri kateri je nastopilo 33 fantov in deklet s koreografsko ilustracijo štirih letnih časov pod vodstvom opernega baletnega mojstra g. Francija Čarmana iz La Plate. Dolgo pripravljanje mladine na ta večer, kakor tudi srečno dovršeni prostori, so dali tej obletnici poseben poudarek.

Dopoldanski spored

Ob 8. zjutraj se je slovesnost začela s sveto mašo v tukajšnji katedrali, ki jo je žrtvoval za vse člane direktor msgr. Anton Orehar. V pridigi je omenjal letošnji evharistični kongres, ki se je prav na ta dan zaključil v Salti, ter poudarjal, naj Kristus prekvasi tudi našo družbo in vodi našo mladino. Za obletnico doma moramo biti hvaležni Bogu za vse kar smo v njem prejemali dobrega in hvaležni vsem, ki se žrtvujejo za delo v smislu krščanstva in slovenstva v tem času nevarnosti za eno in za drugo. Z željami za bodočnost, ki naj se razvija v Kristusu, je zaključil pomembno pridigo. Med sv. opravilom je pel združeni pevski zbor — starejši in mladinski — pod dirigentom Drenškom. Ob darovanju pa so nesli sv. posodje predsednik Doma Mustar, predsednica mladenk gđ. Grozdnikova in v imenu fantov Tone Erjavce, ter vadiateljica Balantičeve šole gđ. A. Klanjskova. Po sv. maši ob 9 je bilo dviganje zastav ob petju državne in narodne himne.

Nato je g. dr. A. Starc blagoslovil novo dvorano Franceta Balantiča — ta napis je vžidan nad vhodom. Temu aktu sta botrovala ga. Anica Indihar in Ciril Oblak. Sledil je pozdravni govor predsednika doma Staneta Mustarja. Ta je s ponosom poudaril, da se bliža Dom že 20-letnici ter je v tem času vzgojil že eno generacijo naše mladine v slovenskem in krščanskem duhu. Dokaz temu je velika skupina deklet in fantov, ki zelo požrtvovalno delujejo na vseh področjih Našega doma. Današnji dan pa smatra za prelomnico v zgodovini doma, kajti mladini je izročena posebna dvorana, in dovršena je gradnja doma. Vsem se je zahvalil s priznanjem, da je bilo naravnost presenetljivo, kako lepo so bili sprejeti pri članih nabiralec prispevkov v obliki posojila ali nabave delnic. Posebej je poudaril skrb za mladino, kateri hočejo stari dati zdravo okolje za kulturno, športno in družabno življenje. Kako mirna sta lahko oči in mati, ako otroci zahajajo v slovensko družbo. V tej novi dvorani bo ustanovljena tudi slovenska knjižnica, kjer naj bi si mladina utrjevala slovenskega duha po zgledu pesnika Balantiča, katerega ime nosi. Naj se ne potegne med nas in mladino črta ločnica, temveč z razumevanjem drug drugega ohranjajmo Dom.

V imenu Zedinjene Slovenije je pozdravil obletnico njen predsednik Božo Stariha, kakor so nato storili tudi predstavniki drugih slovenskih domov. Pomembno in ginljivo je bilo izročanje ključev Mladinske hiše po rokah botrov v roke predstavnikov sanjuške mladine.

stop mladev pod spretnim vodstvom Boga Rozine, ki je vzbudil veliko senzacijo že lansko leto in letos ponovno navdušil gledalce ob napetosti, zaradi skoka skozi ognjeni obroč, kar pokaže sigurnost in obenem razposajenost fantičev. Zadnja točka programa pa je bil ples deklet in fantov, ki ga je dobro zamislil kljub pomanjkanju posebnih elementov in vadiil Ignacij Hladnik ob spremljavi slovenskih melodij. Ples je zelo dobro uspel in je žel splošno priznanje in pohvalno gledalcev. Prireditve se je zaključila s prosto zabavo, med katero so dali pokale nogometnemu moštvu in pa ekvini deklet iz Morona.

Kres — fogan

V petek zvečer, 11. oktobra, se je mladina zbrala ob kresu na način tabornega ognja oziroma kreolskega fagona. Noč je bila lepa v vseh ozirih in zdravo vzdušje je pripomoglo k vedrosti navzočih. Tako je mladina pela slovenske in argentinske pesmi, ene otožne, druge vesele in poskočne, mladini znane in lepo zapete pesmi, ob spremljavi večšega igranja kitare članov SFZ in članice SDO. Tudi šale in pripovedovanja nekaterih navzočih so ustvarile veselo razpoloženje na predvečer državnega praznika pozno v noč.

V imenu fantov je nato rekel nekaj besed predsednik SFZ Franci Štrubelj: „Dragi starši. Danes se dopolnjuje zopet nova obletnica srečnega dne, ko ste nam ustvarili Naš dom. Ta dom naj ohranja našo skupnost z vami, kajti brez doma bi nam bilo slovenstvo samo spomin na nekaj daljnega, morda celo na nekaj tujega. Da ga ohranimo, moramo biti vedno z njim v stiku. Ta stik je naša družina, slovenska šola in slovenska skupnost, ki lahko obstoja samo, dokler bo ta dom, in dokler bomo odgovorno delali — kot ste to delali vi — v skupnem delu. Vsaka nova dograditev prostorov, kakor letošnja Mladinska dvorana, nam veča našo zahvalo in spoštovanje do vas. Dragi botri! Naj ta ključ, ki nam ste ga izročili, odpira vrata v to dvorano, kjer naj dobivamo misli in pogum in vodilo za življenje. Škoda bi bilo, če bi bil vaš trud zaman, zato mi mladi kot majhno zahvalo za vaše veliko dejanje obljubimo, da bomo to vaše delo nadaljevali z istim navdušenjem, kakor ga vi vršite!“

V imenu dekliske mladine je gđ. Marica Groznik izjavila:

„Spoštovani starši, draga mladina, Najprej se moramo Bogu zahvaliti, da imamo tako lep dom, in tako razgibanu družbo v njem.

Zahvaliti se moramo Bogu za tako dobre in skrbne starše, ki nam nudite tako veliko ekonomsko in še večjo moralno pomoč.

Vemo, da začeti ni bilo lahko, ampak z velikim trudom in požrtvovalnostjo ste zgradili ta dom, za nas mlade.

Danes ob 18. obletnici se dobri vidci sad vašega truda.

Za nas mlade, je „Naš dom“ neka skupna hiša, kjer lahko dobimo versko, kulturno, športno in družabno oblikovanje.

Dokler bomo hodili v ta „Naš dom“, se bomo ohranili kot slovenska skupnost.

Za vse to se moramo zahvaliti v prvi vrsti odboru tega doma, za tako skrbno delo za nas, še posebej pa g. Tonetu Oblaku. Saj je vsem znana njegova sposobnost in trud za zgradbo teh prostorov.“

Nato je Tonetu Oblaku v imenu mladine izročila spominsko darilo.

Vmes med temi govori sta pela slovenske pesmi šolski pevski zbor pod vodstvom gđ. Anice Mehetlove ter Mladinski zbor, ki ga vodi Andrej Selan.

S tem je bil dopoldanski program končan in udeleženci so bili pozvani na kosilo.

Slavnostni govor

Kmalu po 17. uri je stopil na oder Tone Erjavce ki je pozdravil vse udeležence, imenoma predsednika NO Miloša Stareta, direktorja msgr. A. Oreharja, predsednika Zedinjene Slovenije Boža Stariho in predsednika SKA dr. Tineta Debeljaka. Nato je povabil na oder predsednika NO Miloša Stareta, ki je imel slavnostni govor katerega objavljamo na 1. strani. Navzoč so govornika nagradili z navdušenim ploskanjem.

Štiri letni časi

Po govoru predsednika NO Miloša Stareta sta T. Erjavce in gđ. Marta Malovrh razložila vsebino koreografske folklorne prireditve *Štiri letni časi*, ki jo je zamislil Stanko Jerebič, plesno obliko pa ji izoblikoval baletni mojster laplaške opere Franci Čarman.

Nastopili so na tej folklorni prireditvi sledeči mladi fantje in dekleta: Ana Groznik, Marija Groznik, Ana Indihar, Irena Malovrh, Marta Malovrh, Urška Marolt, Luba Opeka, Lucija Opeka, Karmen Pugelj, Metka Trpin, Ema Urbančič, Irena Urbančič, Andrej Drenik, Tomaž Maček, Berto Malovrh, Marko Mustar, Lojze Opeka, Tone Obriskal, Jože Radoš, Dinko Radoš, Ivo Smrdel, Tone Tomaževič, Evgen Urbančič, Lučka Bergant, Joži Malovrh, Olga Miklič, Helena Oblak, Alenka Zupanc, Marko Mikel, Aleks Tekavec, Marko Trpin, Marijan Urbančič, Dani Zupanc.

Ne bomo navajali vsebine, kajti navedli smo jo pred tednom, ko smo napovedali prireditve, vendar pa naj podamo nekaj vtisov. Na odru se je prikazala v ozadju lepa slovenska vas s cerkvijo in melodijah Mendelsohnova simfonije štiri letni časi. Nato je pričelo snežiti in imeli smo pred sabo vas v zimi s snežnim mozem in z otroki, ki plešejo okrog njega. Potem pa se razgube otroci k veliki kmečki pečki, kjer jim Krjavelj pripoveduje, kako je presekal hudiča. Krjavelj tudi spravlja vkup Anico in Janeza. Vse to je go-

vorjena igra, spremljana z muziko na slovenske pesmi, ne pa koreografija. Ta prevladuje šele v poznejših „dejanjih“, ki jih uvajajo plesoči pleskarji, ki prepleškajo ozadje v obliko novega letnega časa. Ples pomladnih vil, pa poletnih kresnic, kakor tudi koscev in grabljice ter predvsem jesensko ubiranje grozdja ter zlasti zdravica s solo plesavcem v sredi, so bile plesne mojstrovine po kompoziciji. Pa tudi po izvedbi ni bilo videti stare naše okornosti. To se je pri sanjuški plesni skupini — in ta šteje 33 oseb! — doobra izbrusila. Če primerjamo lanski nastop z letošnjim, je videti precejšnja razlika. Lani je bil ves spored zgolj koreografski, letos je bila pripovedna zgodba podana igralsko, deloma govoreče deloma samo z mimiko. In prav te prizore dozorevajoče ljubezni bi si želeli izražene v plesnih gibih, tako pa so ostali na gladini pantomime. S primerom povedano: če je bila lanska prireditev opera, je bila letošnja — opereta: folklorna večinoma pantomimska igra s kolektivnimi plesnimi vložki. Zato se je mogel letos uveljaviti tudi Stanko Jerebič kot karikaturski odrski igravec, dočim se je lani Franci Čarman kot „Ribničan“ uveljavil s koreografijo kot plesavec. To je bila samo razlika s pogledom na lansko zamisel, ki pa ni motila uživanja občinstva, ki mu je ta predstava vse prehitro minula. K temu so pripomogle tudi lepe slovenske pesmi v reproducirani glasbi, pa izrazite kulise, ki jih je z veliko spretnostjo poslikal Tone Oblak, uspešni scenograf Našega doma.

Uspeh je bil popoln. Že med predstavo so bili posamezni plesni prizori nagrajeni z aplavzom, konec pa je izzvenel naravnost zmagoslavno. Sodelujoči plesavci so dobili rože in priznanja, igravec Jerebič in scenograf Oblak prav tako, največje priznanje pa bi dobil baletni mojster Franci Čarman, da je bil prisoten. Opravičil ga je Stanko Jerebič, ker je zaposlen z vajo za Prodano nevesto v La Plati, ki jo pripravljajo v kasteljanski — kot dirigent Marijan Drago Šijanec, kot režiser Fröhlich iz Maribora in kot vodja baleta naš mojster Čarman.

Po lepem uspehu — tako lanskem kakor letošnjem — se nam vsiljuje misel: ali ne bi kazalo spričo napora in spričo kvalitet ponoviti tako lansko kakor letošnji plesno predstavo pred širšim občinstvom v — Slovenski hiši, kajti vredni sta, da jih vidi in užije čim več Slovencev in tudi drugi.

Po predstavi se je razvila domača zabava ob plesanju valčkov in polk ob glasbi zvečine slovenskega orkestra Duc in altum pod vodstvom šurmana.

Ves dan je bila dostojna proslava 18. obletnice Našega doma.

OBVESTILA

SOBOTA, 19. oktobra 1974:

V dvorani Slovenske hiše ob 20.30 koncert Slovenskega buenosaireskega okteta.

NEDELJA, 20. oktobra 1974:

Misijonska nedelja. Popoldne ob 16 proslava v Slovenski hiši. Somaševanje v cerkvi, nato v veliki dvorani misterij „Živi ogenj med apostoli“.

V Slovenskem domu v Carapachayu vsakoletni pomladanski piknik.

V Slovenskem domu v San Martinu, po maši materinska proslava v prireditvi krožka SDO. Vabljenje vse matere iz San Martina in okolice.

SOBOTA, 26. oktobra 1974:

V našem domu v San Justu ob 16 otvoritev Prve razstave slovenske podjetnosti.

V Slovenski hiši tradicionalna proslava narodnega praznika 29. oktobra in dneva slovenske zastave s sveto mašo, zbranim sporedom in slavnostno večerjo **NEDELJA, 27. oktobra 1974:**

Celodnevna prireditev v Rožmanovem zavodu v Adrugué.

V Hladnikovem domu Buhov asado. Vabljeni.

SREDA, 6. novembra 1974:

V Slovenski hiši ob 17.30 občni zbor Zveze Slovenskih mater in žena.

Za dobro voljo

Profesor: „Kisik je neobhodno potreben za življenje. Odkrili so ga leta 1773.“

Dijak: „Kako pa so pred tem odkrili njem mogli ljudje živeti?“

Čim večkrat grem na lov, tem manj razumem...“

„Česa ne razumeš?“

„Kako so mogli nekdanji ljudje živeti od lova.“

Slovenski narodni praznik**29. OKTOBER****in Dan slovenske zastave**

Dejanje slovenskega naroda, ko je 29. oktobra 1944 iz svojih zdravih krščanskih in demokratičnih sil ustanovil Narodni odbor za Slovenijo, pomeni novo stopnjo v njegovem zgodovinskem razvoju h končno svobodi in neodvisnosti.

Proslava 30-letnice te zgodovinske odločitve bo pod geslom:

**SLOVENSKI NARODNI PROGRAM —
OB 30-LETNICI NARODNEGA ODBORA ZA SLOVENIJO**

Spored: ob 19.—: sv. maša v cerkvi Marije Pomagaj za vse, ki so delali in se žrtvovali za slovenski narod;

ob 20.—: v dvorani:

- 1) pozdravi
- 2) slavnostni govornik — Miloš Stare, predsednik Narodnega odbora za Slovenijo.
- 3) Odrska prireditelj po besedilu dr. Tineta Debeljaka, v režiji Maksa Borštnika. Scenograf: Frido Beznik.

ob 20.45: slavnostna večerja.

Vabljeni!

Pripravljali odbor

ROŽMANOV DAN V ROŽMANOVEM ZAVODU

nedelja, dne 27. oktobra 1974

V SPOMIN ŠKOFA DR. GREGORIJA ROŽMANA

ob petnajstletnici njegove smrti (16. nov 1974)

Ob 11.30: sv. maša, med katero prvič nastopi zavodska godba. Mašuje msgr. Anton Orehar, delegat slovenskih dušnih pastirjev.

Ob 12.30: kosilo, okusno pripravljeno.

Ob 15.—: a) nastop Slovenske mladinske godbe in prvič tudi zavodske godbe;

b) petje bivših zavodarjev (tercet vodi Marko Fink; oktet Janez Mežnar);

c) deklamacije zavodarjev Rožmanu v spomin;

d) šaljivi prizori.

Vsa slovenska skupnost, častilci škofa Rožmana in prijatelji zavoda, zlasti starši, vljudno in iskreno vabljeni.

Vodstvo Rožmanovega zavoda

Zveza slovenskih mater in žena

je tudi letos založila

BOŽIČNE VOŠČILNICE

različnih avtorjev, med njimi je tudi akad. kipar Franc Gorše

Kartice lahko dobite pri odbornicah Zveze.

DRUŠTVENI OGLASNIK

Zedinjena Slovenija bo tudi letos organizirala otroško kolonijo. Informacije v društveni pisarni.

DR. JUAN JESUS BLASNIK

špecialist za ortopedijo in travmatologijo

C. José E. Uriburu 285, Cap. Fed
Zahtevajte določitev ure na telefonu 49-5855.

Privatni telefon: 628-4188

Ordinira v torek in četrtek od 17 do 20

JAVNI NOTAR**FRANCISCO RAUL CASCANTE**

Escribano Público

Cangallo 1642 Buenos Aires.
Pta. baja, ofic. z

Slovenski dom v Carapachayu

Prijedi v nedeljo, 20. t. m. vsakoletni

POMLADANSKI PIKNIK

Ob 11.30 bo v domu sv. maša (za raj. Aleksandra Bardoš), med katero bo nabirka za slovenske misijonarje

Po maši skupno kosilo: zvečer pa prosta zabava.

Starejši in mlajši prav lepo vabljeni.

PRVA RAZSTAVA SLOVENSKE PODJETNOSTI v soboto, 26. oktobra 1974 od 16. uri, v Našem domu v San Justu, Hipolito Yrigoyen 2756:

- Pozdravne besede g. Ivan Ašič
- Blagoslovitev: delegat msgr. Anton Orehar
- Ogled razstave z razlago

Razstava bo odprta od 26. oktobra do 3. novembra 1974 vsak dan od 16. do 22. ure, ob nedeljah in na praznik pa tudi od 9. do 12. ure.

EXPOSLOV je prva javna manifestacija slovenske podjetnosti v Argentini. Bogat obisk bo prispeval k njenemu uspehu. Brezplačna vabila — brez njih vstop ne bo mogoč — so na razpolago v vseh slovenskih domovih.

V SLOGI JE MOČ!

Nenadoma nas je zapustila in se je pridružila soprogu in sinu v večnosti gospa

Antonija Koritnik

Naj ji bo Večni plačnik za vsa njena dobra dela, ki jih je delila na vsakem svojem koraku.

Molili bomo za pokoj njene duše in jo ohranili v hvaležnem spominu.

Slomškov dom

Ramos Mejía, 8. oktobra 1974.

in naj jo hvalijo pri vratih njena dela!
Dajte ji uživati sad njenih rok

(Sv. pismo)

Vsem rojakom sporočamo žalostno novico, da nas je v torek, 8. oktobra 1974, okrepljena s tolažili svete vere, nenadoma zapustila vsem dobro znana gospa

Antonija Koritnik

Pokopali smo jo v sredo, 9. oktobra, na pokopališču Flores, kjer čakata poslednjega vstajenja tudi njen mož Albin in sin Marijan.

Vsem jo priporočamo v molitev.

Prijatelji

SDO**SFZ****22. MLADINSKI DAN**

SLOVENSKE MLADINE
VELIKEGA BUENOS AIRESA

3. novembra na Pristavi

- ob 11.30: mladinska sv. maša
- ob 12.30: kosilo
- ob 16.00: popoldanski program. Sodelujejo dekleta in fantje, mladenke in mladi iz vseh okrajev Vel. Buenos Airesa

V soboto, 19. oktobra 1974, točno ob 20.30 v dvorani Slovenske hiše, Ramón L. Falcón 4158

KONCERT

BUENOSAIREŠKEGA SLOVENSKEGA OKTETA

Vstopnice v predprodaji v Dušnopastirski pisarni

OTVORITEV**ŠOTORI****YUGO CAMPING**

**Monroe 2883, vogal Cramer
Capital Federal**

RUTA 205 FTE. ESTACION
TEL. 295-1197

AVDA. 25 de MAYO 136

ALMAFUERTE 3230
a 1 cuadra Municipalidad

AVDA. PAVON/H. YRIGOYEN 8854/62
TEL. 243-2291/3058 (Entre Boedo y Sáenz)

EZEIZA**C. SPEGAZZINI****SAN JUSTO****LOMAS DE ZAMORA**

Opozarjamo, da imamo v Lomas de Zamora, v našem novem velikem lokalu, vedno na razpolago najfinejše pohištvo